

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 58 | 26 Temmuz-1 Ağustos 2021

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 14 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş belgesinde](#) söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

27 Temmuz: Anayasa Mahkemesi, 2015 yılında cezaevinde intihar eden bir mahkumun yaşam hakkının devlet tarafından ihlal edildiğine [hükmetti](#).

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevlerinden ihraç edilen ve sırasıyla 6 Ağustos 2019 ve 29 Aralık 2020 tarihlerinde ortadan kayboldukları ihbar edilen eski kamu çalışanları [Yusuf Bilge Tunç](#) ve [Hüseyin Galip Küçüközyiğit](#)'ten bir haber alınamadı. Tunç ve Küçüközyiğit'in ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örnekleri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

26 Temmuz: İstanbul'da polis darbe girişimi sonrasında kamu sektöründeki işinden kararname ile ihracını

protesto etmek için oturma eylemi düzenleyen aktivist Nursel Tanrıverdi'yi [gözaltına aldı](#).

27 Temmuz: İstanbul'da bir mahkeme Türkiye'nin güneyinde inşa edilmesi planlanan bir nükleer enerji santraline karşı gerçekleştirilen gösterilere katıldıkları gerekçesiyle 17 HDP üyesi hakkında dava [başlattı](#).

30 Temmuz: Van, Mardin, İstanbul ve Ankara'da polis Konya'da Kürt bir aileye yönelik ırkçı saldırıyı protesto etmek için düzenlenen gösterilere müdahale ederek toplam 23 kişiyi [gözaltına aldı](#).

30 Temmuz: Hakkari Valiliği il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantı ve gösterisini 15 gün boyunca [yasakladı](#). Yasak Haziran 2020'den bu yana kesintisiz şekilde yürürlükte tutuluyor.

31 Temmuz: İstanbul'da polis işçiler tarafından düzenlenen bir protesto yürüyüşünü engelledi ve 7 kişiyi [gözaltına aldı](#).

1 Ağustos: İstanbul'da polis işçiler tarafından düzenlenen bir protesto yürüyüşünü engelledi ve 2 kişiyi [gözaltına aldı](#).

1 Ağustos: İstanbul'da polis HDP tarafından düzenlenen bir protestoya müdahale ederek 15 kişiyi [gözaltına aldı](#).

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

26 Temmuz: Medyada yer alan bir [haberde](#) iktidar partisinin internette "dezenformasyon" yaydığı tespit edilen sosyal medya kullanıcılarının beş yıla kadar hapis cezasına mahkum edilmesini öngören bir yasa tasarısı hazırladığı iddia edildi.

27 Temmuz: Diyarbakır'da bir mahkeme, Kürt sorunu üzerine yoğun olarak haber yapmasıyla bilinen Kızıl

Bayrak ve Umut gazeteleri tarafından kullanılan internet adreslerine [erişim engeli](#) getirdi.

27 Temmuz: Yayımlanan bir STK [raporuna](#) göre, Türkiye'de Mayıs ve Haziran aylarında 109 gazeteci mahkemeye çıkarıldı.

28 Temmuz: Sol görüşlü bir hukukçular derneği tarafından yayımlanan bir derginin nüshalarına mahkeme kararı gerekçe gösterilerek [el konuldu](#) ve konuyla bağlantılı olarak bir kişi gözaltına alındı.

28 Temmuz: Kadın Gazeteciler Koalisyonu'nun (The Coalition for Women in Journalism) bir [raporuna](#) göre Türkiye'de 2021 yılının ilk yarısında 44 kadın gazeteci polis şiddetine maruz kaldı ve 13 kadın gazeteci haber takibi sırasında gözaltına alındı.

29 Temmuz: RTÜK, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sağlık durumu hakkında bir doktor tarafından yapılan yorumlar nedeniyle hükümete muhalif TELE1 kanalına idari para cezası [verdi](#).

KÜRT AZINLIK

26 Temmuz: Türkiye dışında yaşayan hükümet muhaliflerini hedef alan bir ölüm listesinde adı yer alan kişilerden Galler'de yaşayan Kürt yazar Gökhan Yavuzel, Cardiff'teki evinin yakınlarında bir parkta saldırıya [uğradı](#).

26 Temmuz: Almanya'da federal polis eski HDP milletvekili Hasip Kaplan'ı Türkiye dışında yaşayan hükümet muhaliflerini hedef alan 55 kişilik bir ölüm listesinde isminin yer aldığı ve bu kapsamda kendisine yönelik suikast planları olabileceği hususlarında [uyardı](#).

27 Temmuz: İstanbul'da bir mahkeme Türkiye'nin güneyinde inşa edilmesi planlanan bir nükleer enerji santraline karşı gerçekleştirilen gösterilere katıldıkları gerekçesiyle 17 HDP üyesi hakkında dava [başlattı](#).

27 Temmuz: Diyarbakır'da bir mahkeme, Kürt sorunu üzerine yoğun olarak haber yapmasıyla bilinen Kızıl Bayrak ve Umut gazeteleri tarafından kullanılan internet adreslerine [erişim engeli](#) getirdi.

28 Temmuz: Ankara'da yaşayan bir Kürt ve beş çocuğu komşularının ırkçı saldırısına [maruz kaldı](#).

30 Temmuz: Konya'da silahlı bir grup tarafından Kürt bir aileye yönelik gerçekleştirilen ırkçı saldırıda aileye mensup 7 kişi [hayatını kaybetti](#).

1 Ağustos: İstanbul'da polis HDP tarafından düzenlenen bir protestoya müdahale ederek 15 kişiyi [gözaltına aldı](#).

DİĞER AZINLIKLAR

26 Temmuz: İstanbul'da trans kadın Beren Ecmel kimliği bilinmeyen bir kişinin fiziksel saldırısına [uğradı](#).

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

26 Temmuz: Bolu'da muhalefet partisi mensubu belediye başkanı Tanju Özcan ilde yaşayan göçmenlere karşı normal orandan 10 kat yüksek su ve katı atık vergisi öngören ayrımcı bir uygulamayı başlatacaklarını [duyurdu](#).

28 Temmuz: Türkiye'nin sahil güvenlik birimleri Ege Denizi üzerinden Yunanistan'a geçmeye çalışan, içlerinde Afgan ve Suriyelilerin de yar aldığı 200'den fazla göçmeni [gözaltına aldı](#).

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

26 Temmuz: Yeni bir [belgeselde](#), Mayıs 2019'da Ankara emniyetinde eski diplomatlara yönelik işkence hadisesinin detayları olayın tanıkları ve mağdurların eski meslektaşları tarafından kamuoyuyla paylaşıldı.

27 Temmuz: Kayseri'deki bir cezaevinde gardiyanlar ve jandarmalar, iradesinin aksine sevk edilmesi sırasında çıplak arama dayatmasına direnen mahkum Bekir Kuduk'a fiziksel saldırıda [bulundu](#).

28 Temmuz: Şanlıurfa'daki bir cezaevinde gardiyanlar mahkumlar Mürşit Aslan, Mahsum Temel, Mehmet Salih Eliş, Mahmut Parsak ve Hamdullah Hoza'nı fiziksel şiddet [uyguladı](#). Cezaevi yetkilileri olay sonrasında mahkumların hastaneye sevkini de yaptırmadı.

28 Temmuz: İstanbul'da zabıta memurları iki kişiyi fiziksel şiddet [uyguladı](#).

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

26 Temmuz: Almanya'da federal polis eski HDP milletvekili Hasip Kaplan'ı Türkiye dışında yaşayan hükümet muhaliflerini hedef alan 55 kişilik bir ölüm listesinde isminin yer aldığı ve bu kapsamda kendisine yönelik suikast planları olabileceği hususlarında [uyardı](#). Federal Alman hükümeti, parlamentoda yöneltilen bir

yazılı soru önergesine cevabında listenin varlığını [doğruladı](#).

28 Temmuz: ABD'de Washington D.C.'deki bir bölge temyiz mahkemesi, Mayıs 2017'de Türk büyükelçilik rezidansı yakınlarında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın korumaları tarafından saldırıya uğrayan protestocular tarafından açılan iki davanın reddi için Türk hükümeti tarafından sunulan dilekçeleri [reddetti](#).

28 Temmuz: Medyada yayımlanan resmi belgeler, Türk hükümetinin muhalif yazar Abdullah Aymaz'ın teslim edilmesi için sunulan bir talebin Almanya tarafından 2019 yılında reddedildiğini [ortaya çıkardı](#).

KADIN HAKLARI

27 Temmuz: Cumhurbaşkanlığı çalışanı Esra Sarı, yöneticisi tarafından cinsiyetçi muameleye maruz kaldığı yönünde şikayetlerinin ardından [görevinden uzaklaştırıldı](#).